Előterjesztés

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete ülésére

Tárgy: Beszámoló Orosháza Város Önkormányzata által fenntartott Egységes Szociális Központ 2023. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza Város Önkormányzata által fenntartott Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: OVÖ ESZK) eredményességének és működése törvényességének ellenőrzését a fenntartó a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/B. § (1) bekezdése b) és d) pontjainak felhatalmazása útján látja el: „a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója ellenőrzi az intézmény működésének törvényességét; ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét".

A hivatkozott jogszabályi rendelkezést figyelembe véve az OVÖ ESZK 2023. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről készült beszámolót az előterjesztés mellékleteként beterjesztek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy

elfogadja - jelen határozat mellékletét képező - az Orosháza Város Önkormányzata által fenntartott Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ 2023. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről készült beszámolót.

Végrehajtásért felelős:
Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető a határozat közléséért.

Határidő: 15 nap

Orosháza, 2024. május 08.

Dávid Zoltán
polgármester

Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ
(a továbbiakban: OVÖ ESZK)
2023. évi működése törvényességének ellenőrzéséről készült beszámoló

I.

1./ A fenntartó és az OVÖ ESZK (együtt)működése során kialakult szokásos, folyamatos kapcsolattartás alkalmával nyert információk, a folyamatba épített ellenőrző tevékenység:

a.) Az OVÖ ESZK folyamatosan gondoskodik arról, hogy a szervezetét és tevékenységét érintő változások a fenntartóval egyeztetetten, naprakészen tükröződjenek az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján megszerkesztett Alapító Okiratban, továbbá gondoskodik arról, hogy a változások a Szervezeti és Működési Szabályzatba (a továbbiakban: SzMSz) és a Szolgáltatói nyilvántartásba is átvezetésre kerüljenek. A 2023. év folyamán az SzMSz-ben elfogadott változások az alábbiak voltak.

b.) Az SzMSz 2023. május 5. napjától hatályos módosítása a polgármester jóváhagyásával, a szociális szolgáltatásokról szóló 13/2022. (VIII. 25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ö.r.) 10. § (2) bekezdés rendelkezései alapján, átruházott hatáskörben került aláírásra 2023. május 03. napján, mely az OVÖ ESZK szakmai működésének változása következtében vált indokolttá. A Hajléktalanok átmeneti szállása esetében a férőhelyek száma került módosításra a szolgáltatói nyilvántartásban, 14 főről 11 főre. Vezetői szinten az igazgató elnevezés módosult intézményvezetőre, a szakmai igazgató-helyettes elnevezés pedig szakmai intézményvezető helyettesre, valamint az SzMSz beosztotti feladatok fejezetnél a pénzkezelői feladatok ellátása más munkakörökhöz kapcsolódtak (raktáros, tárgyi-és fogyóeszköz nyilvántartó; pénzügyi ügyintéző).

c.) Az OVÖ ESZK szakmai programjainak aktualizálását folyamatosan elvégzi a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92/B. § (1) bekezdése b) és c) pontjainak felhatalmazása útján.

Az Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály (a továbbiakban: Osztály) részéről a szakmai programok mind tartalmi, mind formai szempontok alapján aláírásukat megelőzően ellenőrzésre, majd ezt követően a fenntartó képviseletében a polgármester által jóváhagyásra kerültek a fentebb leírt Ö.r. normaszövegében foglaltakra tekintettel.

Az OVÖ ESZK szakmai programjai a következő kötelező elemeket tartalmazzák:
- a szolgáltatás célja, a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek és a tevékenységek leírása;
- a más intézményekkel való együttműködés módja;
- az ellátandó célcsoport megnevezése;
- a feladatellátás során biztosított szolgáltatások, szolgáltatási elemek;
- az ellátás igénybevételének módja;
- a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja.

A szakmai programok 2023. év folyamán az OVÖ ESZK valamennyi telephelyére vonatkozóan felülvizsgálatra kerültek a vonatkozó jogszabályok teljes körű figyelembe-vételével.

d.) 2023. évben az OVÖ ESZK egyetlen esetben sem küldött intézményvezetői döntést bentlakásos intézménybe történő felvétel kérelmének elutasításáról.

e.) Az alapellátások és a szakellátások igénybevételi kérelmeinek teljesítésével kapcsolatban nem merültek fel panaszok a fenntartónál.

Az ellátottjogi képviselőhöz nem érkezett panasz, illetve bejelentés az ellátásokat érintően, az OVÖ ESZK Nappali-és Alapellátások Egységéhez tartozó Tanyagondnoki Szolgálat esetében érkezett a fenntartóhoz panaszos megkeresés, melynek kivizsgálása pozitív eredménnyel zárult az OVÖ ESZK részére.

A megüresedett férőhelyeket a legrövidebb időn belül betöltötték, mellyel a támogatási lehetőségeket optimálisan kihasználták. Sürgős elhelyezések miatt torlódás nem volt.

Megállapítható, hogy az intézményi jogviszonyok keletkezését és megszűnését a törvényesség jellemezte. A dokumentációhoz használt nyomtatványok jogszerűek.

2./ A fenntartónak az OVÖ ESZK székhelyén, illetve a telephelyein végzett ellenőrzései

2.1.) Orosházi Polgármesteri Hivatal- Jegyzői Kabinet - Belső ellenőrzés

A belső ellenőrök által az OVÖ ESZK-nél egy esetben történt ellenőrzés.

A települési önkormányzatok köznevelési, szociális és gyermekétkeztetési feladatai támogatásának elszámolása tárgyában valósult meg az ellenőrzés 2022. évre vonatkozóan, de intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

2.2.) Az Osztály ellenőrzési feladatai a napi munkavégzésben

Az Ö. r. 10. § (2) bekezdésében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény fenntartói feladatai körében felsorolásra kerül az intézmény alapdokumentumainak – szervezeti és működési szabályzat, szakmai programok, a bentlakásos intézmények házirendjének – jóváhagyása. A jóváhagyás előkészítése a beküldött dokumentumok és mellékleteik – az OVÖ ESZK által használt formanyomtatványok, mint például megállapodás – szakmai szempontból történő áttekintésével történik. A szolgáltatói nyilvántartásban jelentkező feladatok teljes körű ellátása, hatósági eljárásokban való közreműködés.

A szakmai áttekintést követően a módosítások és kiegészítések megvalósulását követően a Képviselő-testület polgármesterre átruházott hatáskörben a polgármester aláírásával jóváhagyottan kerül vissza az OVÖ ESZK részére.

a.) Az OVÖ ESZK törvényes működése szempontjából alapvetőnek tekintett, az intézménybe történő felvétel gyakorlata, az intézményi jogviszonyt keletkeztető megállapodások tartalmi megfelelősége, jogszerűsége

A megállapodások jogszerűen az Szt. 94/C. § (3) bekezdése szerinti tartalommal készültek. A megállapodások tartalma már a leendő ellátott vagy hozzátartozója érdeklődése során előre megismerhető, mert a nyomtatvány része a valamennyi telephelyen kifüggesztett szakmai program mellékletének.

Főbb tartalmi elemei: az ellátás kezdetének időpontja és időtartama; az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalma; a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok, amennyiben az ellátás személyi térítési díjfizetési kötelezettséggel jár; a belépési hozzájárulás összege, az azt megfizető személy megjelölése, a belépési hozzájárulás megfizetésére és visszafizetésére vonatkozó szabályok; az igénybe vevő személyazonosító adatai.

Megállapodás nélkül, de a szükséges dokumentációk vezetésével történt az igénybevétel a tanyagondnoki szolgáltatás esetén, a hajléktalanok nappali melegedőjén, éjjeli menedékhelyén, a hajléktalanok átmeneti szállásán, ha az igénybevétel a 30 napot nem haladta meg. A gyakorlat megfelelt az Szt. 94/C. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek.

b.) A szociális intézmény/szolgáltatás szakmai programjai

Mint ahogy az 1./b) pontban megállapítást nyert az OVÖ ESZK következetesen vezeti át dokumentációin a jogszabályváltozásokat. A szakmai, módszertani módosulásokat, jó gyakorlatokat szintén beépíti szakmai programjaiba.
Emellett az OVÖ ESZK messzemenően figyelembe veszi az ellátottak véleményét, javaslatait, kívánságait mindaddig, míg a jogszabályi keretek és a pénzügyi források azokat lehetővé teszik. Az egyes szolgáltatások kötelező tevékenységi elemei mellett olyan, események, foglalkozások kerülnek megszervezésre, mely az ellátottak érdeklődésére, igényeire épül.
A szakmai programokhoz az ellátottak és a hozzátartozóik hozzáférhetnek, azokat megismerhetik.

c.) Az intézmény működésének általános feltételei

Az Szt. alapján minden szociális intézménynek/szolgáltatónak rendelkeznie kell alapító okirattal, szervezeti és működési szabályzattal (a továbbiakban: SZMSZ), szakmai programmal, a bentlakásos intézményeknek házirenddel, szolgáltatói nyilvántartásba vétellel, a dolgozók munkaköri leírásával, a jogszabályokban előírt szabályzatokkal, valamint az SZMSZ-ben felsorolt egyéb szabályzatokkal.
A nappali- és alapellátások egységéhez tartozó szociális szolgáltatások esetén nem kötelező a szakmai program mellékleteként elkészíteni a házirendet. A tanyagondnoki szolgálat és az étkeztetés esetében a szolgáltatás szakmai sajátosságait figyelembe véve nem volt szükséges a házirendek elkészítése, azonban a többi szociális alapellátás esetében megtalálhatóak.

Az alapdokumentumok, szabályzatok aktualizálása szükség szerint megtörtént. A felsorolt dokumentumok folyamatosan rendelkezésre állnak az OVÖ ESZK székhelyén, és valamennyi dokumentumot hozzáférhetővé tettek az egyes telephelyeken dolgozók, az ellátottak és hozzátartozóik számára is. A telephelyen tehát azok a dokumentumok találhatók, amelyek az ott nyújtott ellátáshoz kapcsolódnak: a szolgáltatói nyilvántartás alapján készült tanúsítványok, a szakmai program és a házirend.
Az ellátottak és a dolgozók személyi anyagait elzártan kezelik az OVÖ ESZK székhelyén.

d.) A tárgyi feltételek

Az OVÖ ESZK telephelyein az épületek alkalmasak az akadálymentes megközelítésre és közlekedésre.

Az idősek klubjaiban az épület akadálymentesített, energiahatékonyság jellemzi a korábbi nyílászáró-cserével, utólagos hőszigeteléssel.
Az idősek klubjai lehetőséget nyújtanak a közösségi együttlétre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására, rosszullét esetén a pihenés lehetőségére.

A bentlakásos intézményekben is az ellátottak szabadidős programjaihoz sajtótermékek, könyvek, kártya- és társasjátékok, tömegkommunikációs eszközök állnak rendelkezésre.

A házi segítségnyújtásban dolgozók számára biztosított a szolgálati kerékpár, védőeszköz, munka- és védőruházat, vérnyomásmérő és vércukorszint-mérő.

Az intézményekben szolgálatot teljesítők számára a munka- és védőruha biztosított.

A tanyagondnoki szolgálat gépkocsiparkjában két gépjármű (MITSUBISHI L200, Skoda Yeti), és egy kisbusz (Ford Tourneo Custom) segíti a tanyagondnokok munkáját.

e.) Személyi feltételek

A képesítésre vonatkozó általános személyi feltételek az irányadó jogszabály szerint akkor teljesülnek, ha az ellátottakkal közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek legalább 50 %-a szakképzett az alapszolgáltatásban (kivéve: nappali ellátás, házi segítségnyújtás), és legalább 80 %-a szakképzett a nappali és a bentlakásos intézményi ellátásban. Azonban 100% -ban szakképzettnek kell lennie a házi segítségnyújtás keretében a személyi gondozást végzőknek.

2023. január 1-jén az OVÖ ESZK engedélyezett létszámkerete 200 fő volt, melyből 140 fő szakmai és 60 fő intézmény-üzemeltetési létszám.

A közalkalmazottak munkáját támogatták:
- iskolai közösségi munkát végző diákok,

- a nyári diákmunkások,
- az ellátottak önkéntes „ház körüli" tevékenységükkel,
- tanulószerződés/szakképzési munkaszerződés alapján foglalkoztatott diákok,
- duális képzés alapján munkát végző személy.

f.) Általános szakmai feltételek, valamint a gondozási tervek hatékonysága, eredményessége, összhangban az intézményben folyó ápolási-gondozási munkával

A szociális ellátásban általános szakmai feladat, hogy egyéni gondozási tervet kell készíteni a szakosított intézményi ellátásokban az ellátottak személyére szabottan. A gondozási terveket szükség szerint, vagy jogszabályban foglalt rendszerességgel felül kell vizsgálni és az egyén szükségleteihez kell igazítani. A belső ellenőrzési helyszíni vizsgálatok során ezekben szabályszerűség mutatkozott.

Az ápolási-gondozási munka hatékonyságát bemutató iratok fellelhetők az ellátotti dokumentációban (mentálhigiénés dokumentáció, ápolási dokumentáció). Azok vezetése megfelelő, naprakész állapotú.

Az ellátotti jogok érvényre jutása érdekében az ellátottjogi képviselő neve, elérhetősége, ügyfélfogadási rendje valamennyi tagintézményben jól látható helyen kifüggesztésre került.

A bentlakást nyújtó idősek otthonaiban stabil az intézményi orvos személye, aki rendszeresen tartja a heti viziteket. Az intézményi orvosi szolgáltatás biztosítása történhet az ellátottak részéről választott háziorvossal is, de ritkán élnek ezzel a lehetőséggel.

Az egészségügyi szakellátást igénylő megbetegedett ellátottakat rendszeresen az OVÖ ESZK gépkocsija szállítja a rendelőbe, gondozó kíséretében. A kötelező gyógyszerkészlet meglétéről az OVÖ ESZK gondoskodott.
Az OVÖ ESZK az idősek otthonai telephelyein szakápolási, egészségügyi szakma és a szakmához tartozó szolgáltatást folytat 11 fő ápoló közreműködésével.

Az intézmény egész évben biztosította a fodrász, borbély szolgáltatás igénybevételének lehetőségét.

g.) Az intézmény szerepe a helyi szociális ellátórendszerben, valamint az ellátotti szükségletek alakulásának ismert tendenciái

A városban 2023. évben is változatlanul az OVÖ ESZK volt a vezető intézmény a személyes szociális gondoskodás területén az alapellátásban és egyedüli szerepvállaló az idősek tartós bentlakást nyújtó szociális ellátásban. Az ellátotti szükségletek alakulása a korábbi évekhez hasonló értékeket mutat.
Az ellátotti létszámok az alábbiak szerint alakultak:

Az alapellátásban a négy idősek klubjában 2023. évben összesen **106 fő** idős személy vett igénybe nappali ellátást, közülük **22 fő** demens. A demensek kötelező jelleggel, az átlagos szükségletű klubtagok általában étkeztetésben is részesültek, igény szerint.
A fogyatékos személyek nappali intézményében 2022. december 31-én az ellátotti létszám **35 fő** volt.

Házi segítségnyújtást **122 fő** vette igénybe.
Az étkeztetésben **253 fő** részesült. Szakorvosi javaslatra diétás ételeket is biztosítottak (laktózmentes, zsírszegény, diabetikus, fehérjeszegény).
Az OVÖ ESZK idősek otthonai teljes kapacitás-kihasználtsággal működtek: **a 150 és 74 férőhelyen.**

A hajléktalan ellátás igénybevétele – egész év viszonylatában – szezonális jellegű volt. A 2023. december 31-ei állapot szerint a nappali melegedőt **24 fő** látogatta, az éjjeli menedékhelyen **24 fő** volt, a hajléktalanok átmeneti szállását **11 fő** vette igénybe. Eredményes RSZTOP pályázat alapján munkanapokon **35 fő** részére meleg étel volt biztosított.
A társadalomba történő visszailleszkedést kísérelte meg az intézmény egyes hajléktalanok esetében munkahely felkutatással, képzéssel, átképzéssel kapcsolatos információk nyújtásával.

Az OVÖ ESZK Kisharang Bölcsődében (a továbbiakban: Bölcsőde) **64 fő** gyermek részesült gondozásban 2023. december 31-én. 2022. évben összesen **126 fő** gyermeket írattak be az intézménybe.
A Bóbita Bölcsőde esetében **22 fő** gyermek részesült gondozásban 2023. december 31-én. 2022. évben összesen **42 fő** gyermeket írattak be az intézménybe.

Az OVÖ ESZK Bölcsődében 2022. évben megindított TOP-141-16 bölcsőde átalakításával, bővítésével kapcsolatos pályázat befejezése a 2023. december 31. napjával történt meg.

II.

Hatóságok és szakmai szervezetek ellenőrzési tapasztalatai

Jogszabályok határozzák meg azoknak az ellenőrzéseknek az elvégzését a feladatkörükben és hatáskörükben érintett hatóságok, szakmai szervezetek számára, amelyek biztosítják az egészséges, kulturált lakhatás és munkavégzés biztonságának, a szakmai munka minőségi színvonalának megőrzését a szociális intézményekben és a szociális szolgáltatások nyújtása során.

A fenntartói ellenőrzésen túli kitekintés – a szakhatóságok megállapításainak összefoglalása rendkívül hasznos abból a szempontból, hogy átláthatóak legyenek mindazok a feladatok, amelyek időbeni megoldására az önkormányzati szociális intézményrendszer biztonságos, működőképes és versenyképes fenntartása érdekében törekedni kell.

1./ Nemzeti Adó-és Vámhivatal Békés Megyei Adó-és Vámigazgatósága ellenőrzése

Az OVÖ ESZK-re kiterjedő jogkövetési vizsgálat során intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

2./ Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály ellenőrzése

Az OVÖ ESZK Bóbita Bölcsődére kiterjedő hatósági ellenőrzés során intézkedést igénylő megállapításokat nem tett az ellenőrző szerv, ugyanakkor megküldte a Magyar Bölcsődék Egyesülete által végzett szakértői véleményezést, mely szakmai ajánlásokat fogalmazott meg, mint például az elbújásra alkalmas helyekre szőnyegek, párnák elhelyezése, kóstolási tevékenység asztalnál történő elvégzése. A szakmai ajánlásokat beépítették a gondozási tevékenységbe.

A Kisharang Bölcsődére kiterjedő hatósági és módszertani ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel.

3./ A Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály által végzett ellenőrzés

A hatósági ellenőrzés az OVÖ ESZK Bóbita Bölcsőde és Kisharang Bölcsőde telephelyeire terjedt ki. Megállapításuk szerint a Bóbita Bölcsődében szükséges az ételkísérő szállítólevelek adattartalmának maradéktalan kitöltése.

A Kisharang Bölcsődében az ellenőrzésre a kialakítandó Főzőkonyha esetében került sor.

Megállapításaik:

- ✓ hűtőkben nem került elhelyezésre hűtőhőmérő,
- ✓ nyitásig mindkét előkészítő helyiségbe csepptálca és eszköztároló berendezés kihelyezése szükséges,
- ✓ a Kisharang Bölcsőde Főzőkonyhájának HACCP elkészítése szükséges,
- ✓ vízmintavételi vizsgálati jegyzőkönyv az ellenőrzés napján nem állt rendelkezésre.

Valamennyi megállapításra az OVÖ ESZK megtette a szükséges intézkedést.

4./ A Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály által végzett ellenőrzés

Az ellenőrző szerv az OVÖ ESZK Bóbita Bölcsőde telephelyén a közegészségügyi ellenőrzést végezte el, hiányosságot nem tárt fel.

A Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „B" épület vonatkozásában legionella kockázatértékelés ellenőrzését végezték. A hatóság az alábbi megállapításokat tette:

- ✓ A használati melegvíz kockázatnak a gondozottak életkora következtében magas kockázati besorolásúnak kell lennie.

- ✓ A kockázatbecslés éves felülvizsgálata nem történt meg, 2023 áprilisában lejárt.
- ✓ Nem történt meg a havi szintű melegvíz hőmérsékletmérés a kockázatbecslés alapján kijelölt számú és elhelyezkedésű pontokon.
- ✓ Nem történt meg a munkavállalók rendszeres oktatása és az oktatás dokumentálása legionella témakörben.

Az intézkedési tervnek megfelelően az OVÖ ESZK haladéktalanul eleget tett a feltárt hiányosságok kiküszöbölésére, az előírások szigorú betartására.

A Kisharang Bölcsőde használatbavételi eljárásának ellenőrzése során az ellenőrző szerv hiányosságokat nem tárt fel.

5./ Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Orosházi Katasztrófavédelmi Kirendeltség ellenőrzése

A hatósági ellenőrzés az OVÖ ESZK Bóbita Bölcsőde és Kisharang Bölcsőde telephelyeire terjedt ki. A Bóbita Bölcsőde vonatkozásában a hatóság megállapította, hogy szükséges 41 db menekülési útvonalat jelző lámpa cseréje. A telephely esetében a szükséges intézkedéseket megtették.
A Kisharang Bölcsődében intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

6./ A Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság által végzett ellenőrzések

A hatóság kábítószer-rendészeti ellenőrzés keretében az OVÖ ESZK Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „A" épület, és az OVÖ ESZK Ezüst Fenyő Idősek Otthona vonatkozásában megállapította, hogy nem merült fel intézkedést igénylő szabálytalanság.